Septemberlyran

Bokutgåva

Holger Schildts förlag, Helsingfors 1918.

Inledande anmärkning.

Att min diktning är poesi kan ingen förneka, att det är vers vill jag icke påstå. Jag har försökt bringa vissa motsträviga dikter under en rytm och därvid kommit underfund med att jag besitter ordets och bildens makt endast under full frihet, d.v.s. på rytmens bekostnad. Mina dikter äro att taga som vårdslösa handteckningar. Vad innehållet vidkommer, låter jag min instinkt bygga upp vad mitt intellekt i avvaktande hållning åser. Min självsäkerhet beror på att jag har upptäckt mina dimensioner. Det anstår mig icke att göra mig mindre än jag är.

Förf.

Innehåll.

O mina solbrandsfärgade toppar ...

O mina solbrandsfärgade toppar,
tagen I mig tillbaka?!!!!

Evigt vill jag bo i Eder ensamma lustgård,
där allena är mitt hem,
där eldögda änglar
knäfallande
kyssa bort all längtans dagg från jorden.
O, mina oförmörkade toppar,
icke en dag lever jag fjärran från Eder!
Osäll skulle jag förgås.
Jorden dog för mig på tredje dagen,
hennes skogar susa ur en dröm för mig.
Vad äro mig broar, fält och byar?
Fläckar på din renblå himmel,
skugga i ditt ljusa öga, dag,
vargars tjut ur en avgrund.
O mina solbrandsfärgade toppar –
– kunde jag byta ut en värld mot min kraft?
Läker jag mig själv,
är denna droppe nog för allt som andas.
Därför, längtan, spänn ditt bröst!
Vilja, väx högt upp i skyarna!
Resen Eder, raska krigare,
lätta och lustiga som beväpnade djävlar!
Vit jord och hög himmel
lägga vi till Edra fötter, solbrandsfärgade toppar.

Världen badar i blod ...

Världen badar i blod för att Gud måtte leva.
Att hans härlighet fortbestår, skall all annan
förgås.
Vad veta vi människor hur den evige smäktar
och vad gudarna dricka för att nära sin kraft.
Gud vill skapa ånyo. Han vill omforma världen
till ett klarare tecken.
Därför gjordar han sig med ett bälte af blixtar,
därför bär han en krona av flammande taggar,
därför höljer han jorden i blindhet och natt.
Därför skådar han grymt. Hans skaparehänder
krama jorden med kraft.
Vad han skapar vet ingen. Men det går som en
bävan
över halvvakna sinnen. Det är som en svindel
inför avgrunders blick.
Innan jublande körer brista ut i en lovsång
är det tyst som i skogen förrän solen går upp.

Vanvettets virvel.

Akta din båt för övermänskliga strömdrag,
vanvettets virvelstup, –
akta din båt för fallets jublande vågor,
de slå sönder.
Akta dig – här gäller icke mera du –
liv och död äro ett för kraftens frenetiska fröjd,
här finnes intet ”långsamt”, ”försiktigt”, ”försök”.
Starkare händer fatta i flykten din åra.
Där står du själv, en hjälte med omfött blod,
hänryckt i lugnet, ett fröjdebål på speglande is,
som vore dödens bud icke skrivet för dig:
saliga vågor föra din köl framåt.

Landskap i solnedgång.

Se i solnedgången
simmande eldöar tåga
imperialt över gräddgröna hav.
Öar i brand! Öar som facklor!
Öar i segertåg!
Upp ur djupen blixtrar svart en skog
dolskt, avundsjukt, hänryckt radande sig, triumf
till triumf ...
Arma strimmor skog i bleka öden
gripas, upphöjas – förena sig till majestät.
Gloria! Seger!
Knäböjen, lejonvidunder
i världens skumma hörn.
Dagen går tronande till ända ...
Ljusets trådar klippa osynliga händer av.

Stormen.

Människor,
går ej stormen över himlen
den eder längtan tornat upp
av örnar buren
till oförvanskliga höjder?
Vem vill stormen tvinga på knä?
Var slår han ned,
den från höjden komne, obetvungne, fjärrtids-
vingade?
Hören I
röster i stormen?
Marshjälmar i dimman ...

Gäster sätta sig åter till kullvräkta bord.
Okända styra världen ...
Högre, skönare, gudalika.

Gudarnas spår.

Gudarna gå genom livet med hjärtat höjt
över smärtan ...
Gudarna bära livet lätt som pelare strålande valv.
Gudarna gå genom livet ensamma, oigenkända,
de stå och skåda ur eviga ögon vår skumma jord.
Och där de sett ut över skog och sjö,
där äro träd och vatten heliga.
Där de vandrat är en tröst att gå
för den som kämpar med kvaltyngt bröst.
Där de vandrat är en lust att gå
för den som skrider sin segerstråt.
Gudarnas spår försvinner ej ur världen;
att de gå över henne, gör jorden hög
och mänskan allt förlåtligt.

Skymning.

Natten kommer stor i sitt ulliga skägg
och ler ett helt leende åt det halvt beslöjade.
Oformligt jättelikt ur de stumma syrenerna
växer i skymningen parkens kontur.
De täcka syrenerna hava sömniga öron,
de drömma att solen stiger ned på jorden ...
Vad kan en drömlik skymning mot alla vakna
tankar
som osedda stjäla sig förbi ...

Bön.

Gud, du allsmäktige, förbarma dig över oss!
Se i vår tillbedjans brunn – den vill bliva
djupare.
Sju dagar och sju nätter
fira vi upp vatten
ur vår brunn för dig.
Sju månader och tre år
på samma ställe
be vi om din nåd:
giv oss inlåt till den tysta kammare, där du
tänker över tingen.

Starka hyacinter.

Man får mig ej att tro på vämjeliga flugor
– hämnd och små begär.
Jag tror på starka hyacinter som droppa urtidssaft.
Liljor äro läkande och rena som min egen skärpa.
Man får mig ej att tro på vämjeliga flugor
som hämta stank och smitta.
Jag tror att stora stjärnor ställa väg till mitt
begär, –
någonstädes mellan sol och söder,
mellan nord och natt.

Triumf att finnas till ...

Vad fruktar jag? Jag är en del utav oändlig-
heten.
Jag är en del av alltets stora kraft,
en ensam värld inom miljoner världar,
en första gradens stjärna lik som slocknar sist.
Triumf att leva, triumf att andas, triumf att
finnas till!
Triumf att känna tiden iskall rinna genom sina
ådror
och höra nattens tysta flod
och stå på berget under solen.
Jag går på sol, jag står på sol,
jag vet av ingenting annat än sol.
Tid – förvandlerska, tid – förstörerska,
tid – förtrollerska,
kommer du med nya ränker, tusen lister för att
bjuda mig en tillvaro
som ett litet frö, som en ringlad orm, som en
klippa mitt i havet.
Tid – du mörderska – vik ifrån mig!
Solen fyller upp mitt bröst med ljuvlig honung
upp till randen
och hon säger: en gång slockna alla stjärnor,
men de lysa alltid utan skräck.

Trädet i skogen.

Det växte en gång ett träd i skogen –
så skönt och mäktigt –
jag hade sett det ...
Det reste sig över djupens dimmor till jordens

tinnar i enslig glans.
— — — — — — — — — — — — — —
Nu får jag höra att blixten nått det ...
Vad kan man göra
att åskor härja och blixtar slå?
Jag har ju sett detta träd i skogen
och skall det minnas
så länge sångernas fästen stå.

Trubadurens sång.

Underliga måne!
Inom en timme har den gått upp –
och förgyller allt
med afrikanska drömmerier.
Jag står med lutan
i mörkret på gården.
Konungadottern i tornet
kastar stjärnor över mig.
Då ler skogssjön till –
o pärlor, guld och silver! –
uddarna skära sig in
som eviga minnen.
Jag mäter teglen med handen,
hånskrattande:
Dag, vad har du mera att komma
på sångens natt?

Jungfruns död.

Den skära jungfruns själ tog aldrig miste,
hon visste allting om sig själv,
hon visste ännu mer: om andra och om havet.
Hennes ögon voro blåbär, hennes läppar hallon,
hennes händer vax.
Hon dansade för hösten på gulnade mattor,
hon kröp ihop och virvlade och sjönk – och
slocknade.
Då hon var borta visste ingen att hennes lik
låg kvar i skogen ...
Man sökte henne länge bland tärnorna vid stran-
den, de sjöngo om små musslor
i röda skal.
Man sökte henne länge bland männen vid glasen,
de stredo om blanka knivar ur hertigens kök.
Man sökte henne länge i fältet av konvaljer,
där hennes sko låg kvar sen sista natt.

Vad är i morgon?

Vad är i morgon? Kanske icke du.
Kanske en annan famn och en ny kontakt och
en liknande smärta ...
Jag skall gå ifrån dig med en visshet så som
ingen annan:
Jag skall komma åter som ett stycke av din egen
smärta.
Jag skall komma till dig från en annan himmel
med ett nytt beslut.
Jag skall komma till dig från en annan stjärna
med samma blick.
Jag skall komma till dig med min gamla längtan
i nya drag.
Jag skall komma till dig sällsam, ond och trogen
med ett vilddjurs fjät ur ditt hjärtas fjärran öken-
hemland.
Du skall kämpa mot mig hårt och maktlöst
som man endast kämpar mot sitt öde, mot sin
lycka, mot sin stjärna.
Jag skall le och linda silkestrådar kring mitt
finger
och ditt ödes lilla nystan skall jag dölja i min
klädnings veck.

Till en ung kvinna.

Aldrig ännu bedrog ett eldigt ögonkast.
Håll mannens hjärta i dina oerfarna barnafingrar,
drag mannens stråleld i dina ögons isgemak!
Du är viss om kärlek som om himmelriket.
Han skall skänka dig sitt hjärta, ett rike och alla
vårens blommor,
och du ger honom din längtans lätta slöja som
gör fjärran blå.
Än har din andedräkt icke vidrört hans salighets
flämtande spel.
Än har ditt öga icke mätt vidden av hans tro.
Än hava dina fötter icke inträtt i hans ödes
slutna krets.
Det är dig ännu detsamma om han är röd eller
blå,
men det skall komma en dag då du hänger fast
vid honom som en blomma vid sin stjälk,
då hans skymning är ditt ljus och hans torka

är din källa,
då du irrar kring i gångarna av ett vidsträckt
slott och känner att du älskar
och att han endast lever av din renhets vita bröd,
och att hans blod blott strömmar i din moder-
liga ömhets bäcken.
Det skall vara tungt och underbart och hårt
och oskiljaktigt.

Revanche.

Skall det icke lyckas mig att störta
tornet uti verklighetens stad,
vill jag sjunga stjärnorna från himlen
såsom ännu ingen gjort.
Jag skall sjunga att min längtan stannar,
hon som ännu aldrig hållit rast,
att hon skjuter lyran bort ifrån sig
som om vore sångens uppgift löst.

Är jag en lögnare?

Är jag en brottsling, är min synd omätlig ...
Är jag en gycklare, är jag det med heliga ting ...
Är jag en lögnare, må jag störta från himlen
krossad på edra torg.
Är jag en lögnare
må osälla andar begrava min lyra
i ruttnande svaveldyar.
Må den sträcka ut bedjande armar i månskens-
nätter
där intet levande går förbi.
Är jag en lögnare –
må min underbara namnskrift plånas ut från
himlens vägg,
må pärlbokstäverna smulas sönder mot havets
hällar,
må vattnet förtiga varifrån jag kom,
må världen aldrig höra min saga.
Är jag en lögnare –
skola de sköna änglarna dock älska mig
som en skön och osäll broder:
hon berättade sagor för månen och himlavalvet,
utan dem kunde de ej bestå,
deras bräckliga skönhet smulade sig sönder.

Vid Nietzsches grav.

Den store jägaren är död ...
Hans grav draperar jag med varma blomgardiner ...
Kyssande den kalla stenen, säger jag:
här är ditt första barn i glädjetårar.
Gäckande sitter jag på din grav
såsom ett hån – skönare än du drömt dig.
Sällsamme fader!
Dina barn svika dig ej,
de komma över jorden med gudasteg,
gnuggande sig i ögonen: var är jag väl?
Nej, riktigt ... här är min plats,
här är min faders förfallna grav ...
Gudar – hållen evigt vakt på detta ställe.

Samlen icke guld och ädelstenar.

Människor,
samlen icke guld och ädelstenar:
fyllen edra hjärtan med längtan,
som bränner likt glödande kol.
Stjälen rubinerna ur änglarnas blick,
dricken kallt vatten ur djävulens pöl.
Människor, samlen icke skatter
som göra er till tiggare;
samlen rikedomar
som giva er konungamakt.
Skänken edra barn en skönhet
den människoögon ej sett;
skänken edra barn en kraft
att bryta himmelens portar upp.

Apokalypsens genius (Fragment.)

Människor, det häver sig i mitt bröst.
Brand, rök, lukten av bränt kött:
det är kriget.
— — — — — — — — — — — — — —
Ur kriget är jag kommen – ur kaos upp-
stigen –
jag är elementen – bibliskt gångande – apo-
kalypsen.
Över livet blickar jag mig om – det är
gudomligt.
Mitt är kriget – eder tysta herres härmiljoner
vem behövde er? Djupen gapa.

Outsägliga ting ske bakom ödets förlåt.
Betvivlare, bespottare,
läggen icke edert finger på livets mystär.
Livet är gudomligt enkelt och för barn.
Sångarna voro inga harpospelare,
nej – förklädda gudar – Guds spioner.
Gamla tiders sångare – trösten eder,
gott blod har flutit i edra ådror –
ymnigaste röda krigarblod.
Sångens anda är kriget.

Sorglöshet.

Jag tror ej på människor.
Jag hade slagit min lyra i stycken,
trodde jag ej på Gud.
Gud visar mig vägen
ur dimman till solens strålande disk.
Han älskar de lättfota vandrare.
Därför gav han mig all denna sorglöshet.
Jag litar fast som på ett hälleberg.
Är jag hans rätta barn – kan mig intet hända.

Den skönaste guden.

Mitt hjärta är det skönaste i världen.
Det är heligt.
Vem som än ser det
må återstråla av dess glans.
Mitt hjärta är lätt som en fågel,
sprödare format ting fanns ej på jorden.
Jag offrar det
åt en okänd gud.
Guden högst uppe i molnen –
mina vingar bära mig dit –
den skönaste guden –
inför vilken allt är stoft.
Jag skall återvända
med ett skimmer kring min panna –
ingen skall se något annat
än natt och gud.

Min lyra.

Jag avskyr tanken ...
Var är min älskade jättelyra?

Den solskenssträngade, sagolika, ur molnen hängande.
O du min jättelyra,
du hänger över världen som ett frågetecken.
— — — — — — — — — — — — — —
Då jag dör,
kastar jag mig sorglöst ned på dina strängar;
då stå två andar upp ur det okända.
Sovande bära de oss över haven,
de stanna mitt på Atlanten. –
— — — — — — — — — — — — — —
Och vi äro båda försvunna ur världen.
Min älskade lyra!

❦

Ljusfälten.

Jag har krafter. Jag fruktar ingenting.
Ljus är himlen för mig.
Går världen under –
jag går icke under.
Mina ljusa horisonter stå
över jordens stormande natt.
Träden fram ur det gåtfulla ljusfält!
Oböjlig väntar min kraft.

❦

Framtidens tåg.

Riven ner alla äreportar –
äreportarna äro för låga.
Plats för våra fantastiska tåg!
Tung är framtiden – byggen bryggorna
åt den gränslösa.
Jättar, bären stenar från världens ändar!
Demoner, hällen olja under kittlarna!
Vidunder, mät ut måtten med din stjärt!
Resen er i himlarna heroiska gestalter,
ödesdigra händer – begynnen edert verk.
Bryten ett stycke ur himmelen. Glödgat.
Vi skola rivas och slåss.
Vi skola kämpa om framtidens manna.
Resen er, härolder,
underligt synliga redan ur fjärran,
dagen behöver ert hanegäll.

❦

Guds moders ros.

Det ligger en ros i Guds moders famn.
Ett blad därav
läker lytta hjärtan.
Det ligger en ros i Guds moders famn.
Den strålögda ler –
vem vill läka sitt ettriga hjärta?

Orfeus.

Jag förvandlar ormarna till änglar.
Höjen edra huvuden! Resen er på stjärten!
En sekund ... och ingen väser mer.
Sälla ligga de vid mina fötter
drömbetagna, kyssande min mantels fåll.
Jag rör vid lyran. Det går en vind över jorden
sakta, högtidligt, i tårar
kyssande skönhetens livlösa, marmorvita statyer
på munnen
att de slå upp sina ögon.
Jag är Orfeus. Jag kan sjunga hur jag vill.
Mig är allt förlåtligt.
Tiger, panter, puma följa mina steg
till min klippas häll i skogen.

Tjuren.

Var dröjer tjuren?
Min karaktär är en röd duk.
Ser jag ej blodsprängda ögon,
hör jag ej korta, flämtande andetag,
skälver ej marken under rasande hovar.
Nej.
Tjuren går utan horn;
han står vid krubban
och tuggar envist sitt sega hö.
Ostraffat fladdrar den rödaste duken för vinden.

Månens hemlighet.

Månen vet ... att blod skall gjutas här i natt.
På kopparbanor över sjön går en visshet fram:
lik skola ligga bland alarna på en underskön
strand.
Månen skall kasta sitt skönaste ljus på den
sällsamma stranden.
Vinden skall gå som ett väckarehorn mellan

tallarna:
Vad jorden är skön i denna ensliga stund.

Varför gavs mig livet?

Varför gavs mig livet,
att blixtra förbi allt folk i en triumfvagn
oupphinneligt snabbt som ödet
utan vett och vilja,
längtande efter mer?
Varför gavs mig livet,
att med ringprydda händer
fatta den skimrande skålen,
den frambesvurna,
törstande efter mer?
Varför gavs mig livet,
att gå som en magisk bok från hand till hand
brännande genom alla själar,
drivande som en eld över askan,
törstande efter mer?

Fragment.
— — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Stad, du vist välvda, du har icke brutit mitt
hjärta:
alla dina människor komma från stepper,
även den gråaste, tystaste, tristaste steppen
är öppen för vinden.
Stad, du lidande, du är helgonblid,
stad, du kvalmiga, kvalfulla, du har djup,
där vi djupsjöfiskar andas.
Petersburg, Petersburg,
från dina tinnar fladdrar min barndoms förtrollade
fana.
Det var tiden före de djupa såren, före de
väldiga ärren,
före föryngringens glömskebad.
Petersburg, Petersburg,
på dina tinnar ligger min ungdoms glöd
som ett skärt draperi, som en lätt ouverture,
likt drömmarnas flor över titanens sömn.
Petersburg, Petersburg,
stå upp ur gyllne syner!
Vad jag älskar vill jag sammanfatta i lösryckta ord.
Minnets violer strör jag på drömmarnas guld-

trottoarer.
— — — — — — — — — — — — — —
Vad sker mig, medan jag talar?
Anar jag väl omätliga tragedier?
Stiga mina sagoviadukter aldrig över dina tak,
blixtra ej tågen förbi med hänförda vimplar
till Berlin – Paris – London?
Blir allt vad jag ser en omätlig askhög?
Eller är det blott trötthetens skyar som draga
förbi.
Stiger ej i Helsingfors vårt underbara citadell
ur havet?
Stå där ej väktare med blå och röda fanor som
världen icke sett!
Stå de ej stödda mot spjutet, spejande ut över
havet
med ödets granit i förstenade drag?
Eller är allt blott en spegling i sömngångar-
ögon,
bor jag i dröm på en annan planet?
— — — — — — — — — — — — — —
Himmelen själv vill stiga ned på jorden.
Älsken ingenting annat än oändligheten: är hans
första bud.
Drömmen icke mindre än att kyssa Guds lill-
finger.
— — — — — — — — — — — — — —
Barn därnere, lastande gödsel på pöbelns kärror,
på knä! Gören bot! Nalkens icke ännu de
heliga trösklar –
Zarathustra väntar därinne på utvalda gäster.
Vänner, vi äro så låga som masken i stoftet.
Icke en rad utav oss består inför framtidens
blick.
Med allt det förgångna skola vi störta i Lethe.
Framtiden är rik, vad ha vi att ge ur vårt
tiggarekram?
Över oss framtiden går med sin segrarehär.
Vi äro ej värda att korsen stå kvar på vår grav.
— — — — — — — — — — — — — —
Vänner, jag siar en fest uti skönhetens tecken ...
Var kan den väl vara om ej i Engadin?
De gamla bondgårdarna stå och se:
»Varifrån kom denna skönhet till oss?
Varifrån en främmande, väldig, nerrivande ande
med gränslösa vingar,
bringande sorg och melankoli, avsked och död.
Skönhetens rastlösa, giriga, krävande ande ...

Rivande ner våra brokiga blomster. Krossande
rutan där geranierna stå.
Inga idylliska stigar leda mer till hundraåriga
hem,
demonernas väg är en annan, demonernas gång
är solarnas hjärtlösa flykt genom rymden.
Evig Föhn lämnar inga stenar kvar på våra tak,
stormen upphör ej på jorden ...
Barnsäng och gravar, stjärnskott och blixtar;
skapelsedagar.
Har icke denna skönhet legat död bland oss
i tusen år?
Som jungfru Snövit sovande i sin kista av glas.
Vi hava vandrat över hennes näsrygg, vi hava
trampat hennes ögonlock ...
Nu hava bergen stigit upp och börjat vandra,
bärande solens förfärande boll som lykta i handen.
Våra gamla ögon se intet mer.
Vi kunna ej knota. Prisad vare handen
som hänger stjärnekransen i våra gamla berg.
Undergående välsigna vi dig, obegripliga stjärne-
natt.
Det kommer en gång en renare vind över jorden.
Då stiger människan ur bergen, som de,
med storhetens eviga sken över pannan.
Då öppnar sig Kosmos. Gåtorna falla klingande
in i Minervas omätliga offerskål.»
— — — — — — — — — — — — — —
Människor, vi skola glömma oss själva
och bli förenta med Kosmos igen.
Vi skola höra skaparens stämma
tona metalliskt ur tingens bröst.
Intet är nog för den längtan som knäböjer
villig att draga en värld till sitt bröst.
Strömmen igenom oss: eviga vindar,
himmelens honung, alltets välsignelse!
— — — — — — — — — — — — — —
Den som har hört det och den som har sett det
stige att offra på heliga berg.

